

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

LÄÄNE-VIRU
OMAVALITSUSTE LIIT

TALLINNA
TEHNIKAKÕRGGKOO
TTK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Noorte ettevõtlikkuse edendamine läbi õpilasfirmade tegevuse võimendamise Lääne-Virumaal.

Projekt RES2.01.24-0019. MATA-meede

Jätkusuutlikkuse roll ettevõtluses: slaidid õpetajatele kasutamiseks, et suunata
õpilasi ideid jätkusuutlikumaks arendama

Jätksuutlikkuse roll ettevõtluses

Mis on jätkusuutlik ettevõtlus?

- Jätkusuutlikud tarneahelad, mis minimeerivad jäätmeid ja keskkonnamõjusid
- Uute, keskkonnasäästlike tehnoloogiate ja protsesside rakendamine
- Sotsiaalne vastutus ja eetiline ettevõtlus, sealhulgas õiglane kaubandus
- Ringmajanduse põhimõtete kasutamine
- Energiasäästlike lahenduste ja taastuvenergia kasutamine
- Kogukondade tugevdamine kohaliku majanduse toetamiseks

Tarneaahel

- Tarneaahelaks nimetatakse süsteemi, mis hõlmab kõiki samme, mis on vajalikud toote või teenuse loomiseks ja tarnimiseks lõppkasutajale.
- Tarneaahela süsteem hõlmab tooraine hankimist, tootmist, ladustamist, jaotust ja müüki.
- Tarneaahela planeerimisega on võimalik oluliselt mõjutada tootmisprotsesside efektiivsust, kulusid ja toodete kvaliteeti
- Seeläbi ka muuta toode tarbijale atraktiivsemaks

Näiteid tarneaahelatest

- <https://www.youtube.com/watch?v=SgFKfVfghp8g>
- <https://www.youtube.com/watch?v=fdcJJpsOPGw>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ZOXoWOjsTp4>

NB! Videod on inglise keeles, kuid seeläbi on võimalik tutvustada ka võõrkeelset sõnavara

Sotsiaalne vastutus ja eetiline ettevõtlus

- Sotsiaalne vastutus viitab individuaalsete või organisatsioonide kohustusele toimida viisil, mis on kasulik ühiskonnale ja keskkonnale. See hõlmab eetilisi tegevusi, mis arvestavad mitte ainult kasumi teenimist, vaid ka positiivse mõju loomist kogukondadele, töötajatele ja keskkonnale laiemalt.
- Eetiline ettevõtlus tähendab äritegevust, mis järgib kõrgeid eetilisi standardeid. See tähendab õiglast kaubandust, ausat konkurentsi ja sotsiaalset vastutustundlikkust, sealhulgas töötajate õiguste austamist ning kohalike kogukondade toetust.
- Koos sotsiaalse vastutusega püüavad eetilised ettevõtted vähendada negatiivset keskkonnamõju ning edendada kestlikku arengut.

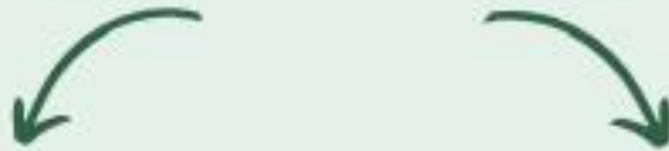
Sotsiaalse vastutuse näiteid

- Ettevõtted, kes toetavad kohalikke heategevusorganisatsioone või vabatahtlikku tegevust, aitavad oma kogukondi.
- Roheline ettevõtlus, kus firmad kasutavad keskkonnasõbralikke materjale ja tehnoloogiaid, et vähendada ökoloogilist jalajälge.
- Õiglase kaubanduse praktiseerimine, kus tootjad saavad õiglast tasu oma töö eest, tagades samas head töötingimused.
- Ettevõtted, mis pakuvad töötajatele paindlikke töötingimusi ja toetavad mitmekesisust ja kaasatust.

Ringmajandus

- Ringmajandus on tõhus alternatiiv valitsevale lineaarsele majandusmudelile ehk „tooda-tarbi-viska minema“, mis vajab suurt kogust sisendit ning tekitab ühtlasi palju kasutuid jäätmeid.
- Lineaarne majandusmudel, mis on ekspansiivne, ei ole jätkusuutlik lahendus ning ei suuda tagada inimkonna ja keskkonna heaolu ega vasta tänapäevase ühiskonna vajadustele pikemas ajavaates.
- Maa loodusvarad on piiratud, mistõttu on keskkonna ja majandusarengu seisukohalt oluline leida jätkusuutlik viis nende kasutamiseks.
- Allikas: <https://ringmajandus.envir.ee/et/ringmajandus>

Ringmajanduse aluspõhimõtted

Toimimispõhimõtted

Vajaduspõhine tootmine ja tarbimine

Parima võimaliku lähenemise kasutamine

Ringdisaini põhimõtetest lähtumine

Kestlike valikute soodustamine

Materjalihierarhiast lähtumine

Teadlikkus

Koostöö ja kaasamine

Toimimiskeskkond

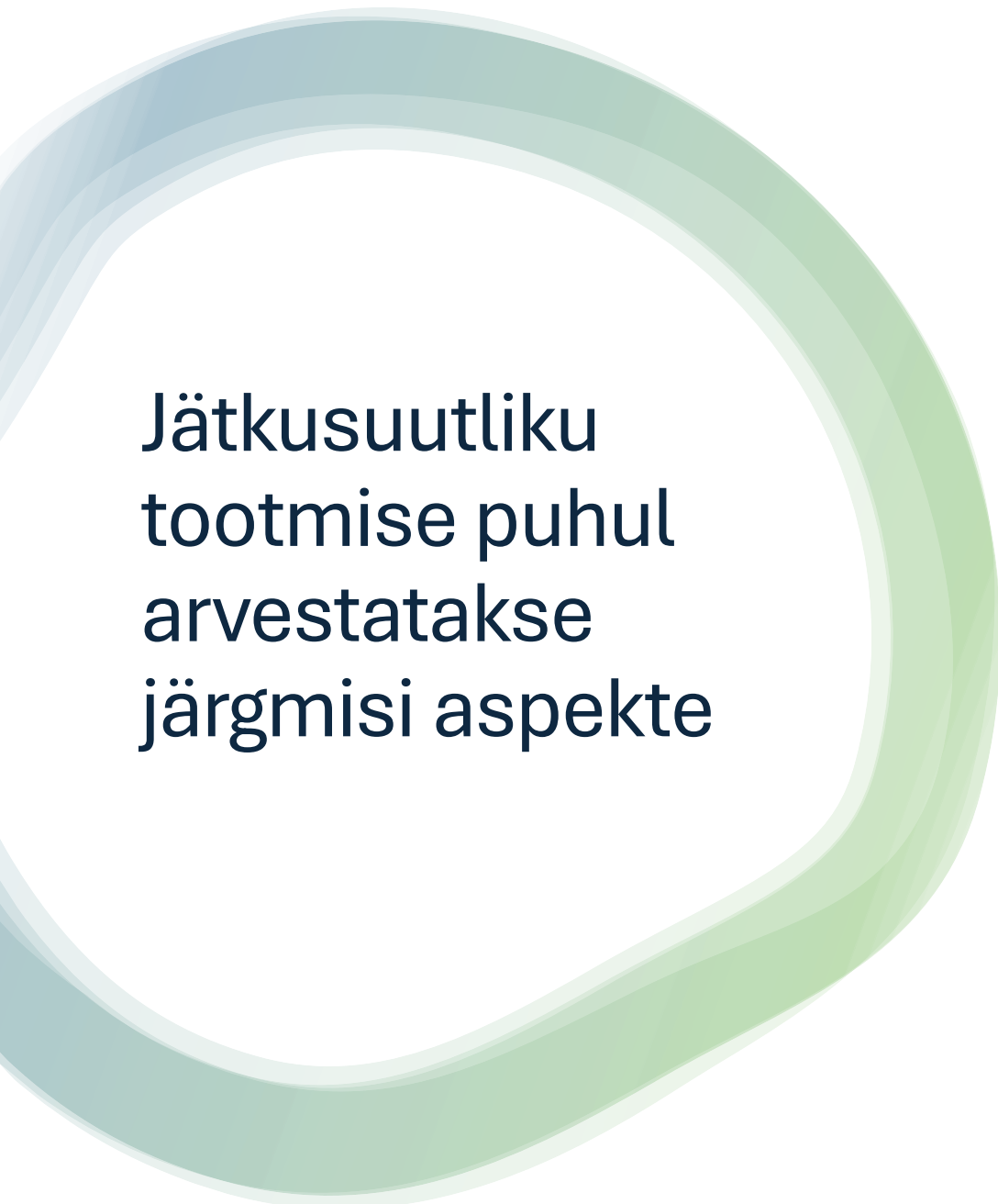
Korrastatud õigusmaastik

Süsteemne ja koordineeritud lähenemine

Nutikad lahendused

Jätkusuutlik toode/tootmine

- Jätkusuutlik tootmine on tootmisprotsess, mis keskendub loodusvarade säästlikule kasutamisele, keskkonnamõjude vähendamisele, sotsiaalse vastutuse tagamisele ja majandusliku tasuvuse saavutamisele.
- Selle eesmärk on kasutada praeguste vajaduste täitmiseks vajalikke tootmisressursse ilma kahjustamata tulevaste põlvkondade võimalusi rahuldada oma vajadusi.

Jätkusuutliku tootmise puhul arvestatakse järgmisi aspekte

- **Keskkonnamõjude minimeerimine** – toodangut valmistatakse viisil, mis vähendab negatiivset mõju keskkonnale. See võib tähendada energiatõhususe suurendamist, taastuenergia kasutamist, jäätmete vähendamist, ringlussevõtu ja uuesti kasutamise edendamist.
- **Loov ja vastutustundlik ressursside kasutamine** – tootmisprotsessis kasutatakse loodusvarasid ja materjale nii, et need on taastuvad ja nende tarbimine ei ületa Maa võimekust neid taastada.
- **Sotsiaalne ja töötajate heaolu** – töötingimused on õiglaselt tasustatud, turvalised ja inimväärsed. Tootmisprotsessis peavad olema arvestatud töötajate õigused, sotsiaalne vastutus ja inimeste heaolu.
- **Majanduslik tasuvus** – tootmine peab olema majanduslikult tasuv, kuid samal ajal ei tohi see lähtuda ainult lühiajalistest kasumitest, vaid peaks keskenduma pikaajalisele väärtuse loomisele.

Kuidas õpilasfirmade tooted viia jätkusuutlikumaks

Materjalide valik:

- Looduslikud ja taastuvad materjalid. Kasutada looduslikke, orgaanilisi või ringlusse võetud materjale, mis ei koorma keskkonda. Näiteks puuvill, bambus, kookoskiud, linane kangas, ringlusse võetud plast.
- Vältida plastikut ja mürgiseid kemikaale.

Kuidas õpilasfirmade tooted viia jätkusuutlikumaks

Toote elutsükli analüüs:

- Disainida toode pika eluaega. Pika kasutuseaga kvaliteetne toode on jätkusuutlikum kui toode, mida tuleb kiiresti välja vahetada.
- Modulaarne ehk eri osadest koosnev disain, mille puhul saab toote erinevaid osi vahetada või parandada. Sellega väheneb toote täielik prügisse viskamine.

Kuidas õpilasfirmade tooted viia jätkusuutlikumaks

Kohalikud tooted ja teenused:

- Kasutada kohalikke koostisosi
- Ainulaadsus ja käsitöö ehk piiratud koguses käsitööna valmistatud tooted on sageli jätkusuutlikumad kui masstoodang

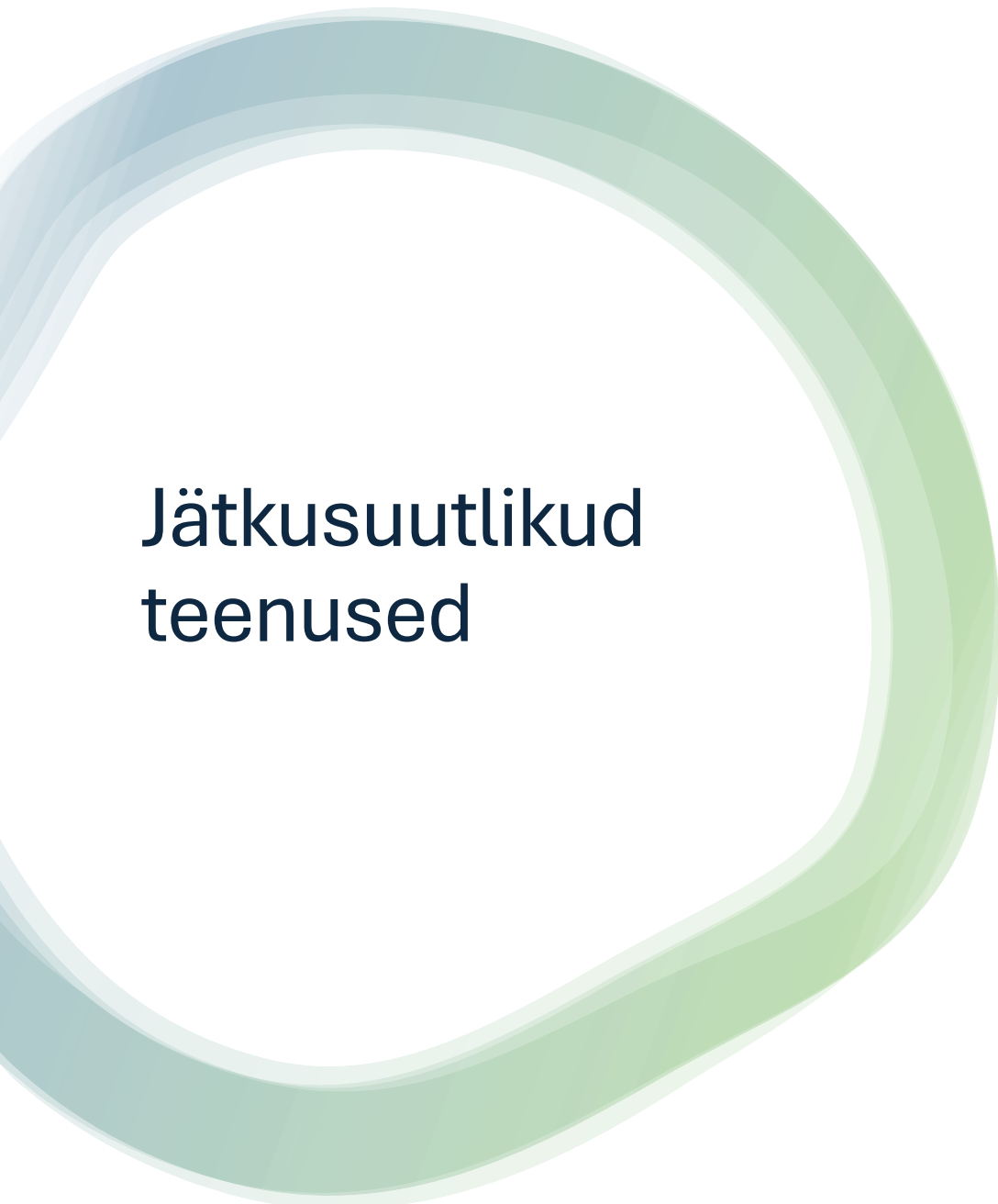
Kuidas õpilasfirmade tooted viia jätkusuutlikumaks

Jätkusuutlik pakkimine:

- Keskkonnasõbralik pakkimine. Pakkematerjalid võiksid olla biolagunevad ja taaskasutatavad.
- Vähem on rohkem ehk pakkematerjalide koguse vähendamine ja pakendi uuesti kasutamine aitab minimeerida jäätmete teket.

Kuidas õpilasfirmade tooted viia jätkusuutlikumaks

- Vältida liigset raiskamist, arvestades turunõudlusega.
- Vähendada jäätmeid.
- Uued tooted ja ideed keskkonna- või sotsiaalsete probleemide lahendamiseks, nt tooted, mis aitavad vähendada energia- või veekasutust või teenused, mis edendavad looduskaitset.

Jätkusuutlikud teenused

- Jätkusuutlikud teenused on teenused, mis arvestavad keskkonnamõjude, sotsiaalse vastutuse ja majandusliku tasuvuse tasakaalu.
- Nende eesmärk on rahuldada inimeste vajadusi praegu, samas vähendades negatiivset mõju keskkonnale, soodustades sotsiaalset õiglust ja tagades pikaajalise tasuvuse.
- Jätkusuutlikud teenused pakuvad lahendusi, mis aitavad inimestel elada keskkonnasõbralikumalt, säästlikumalt ja vastutustundlikumalt.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

LÄÄNE-VIRU
OMAVALITSUSTE LIIT

TALLINNA
TEHNIKAKÕRGGKOOL
TTK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES